

---

# Nadílka osmi miliard má pachut'

---

## LIDOVÉ NOVINY

Ministerstvo školství nově doplnilo dvacítku štědře podpořených excelentních vědeckých týmů. Přední vědci však nešetří kritikou.

PRAHA/BRNO Výzkum infekčních nemocí, kyberbezpečnosti, leteckých technologií, léčiv anebo laserů. To jsou témata pětice elitních vědeckých projektů, které ministerstvo školství doplnilo na „seznamvítězů“ dlouho připravované výzvy Excelentní výzkum.

Jak už LN před měsícem psaly, první patnáctka získala 5,2 miliardy korun, přičemž nová pětice záměrů dostane téměř tři miliardy.

„Doporučeno k financování je dvacet projektů za 8,066 miliardy korun,“ sdělil LN Václav Velčovský, náměstek pro strukturální fondy. Nejdražším projektem z celé dvacítky se stal projekt Fyzikálního ústavu Akademie věd, respektive jeho superlaserového centra ELI v Dolních Břežanech, které může v příštích letech počítat s dotací 1,28 miliardy korun. „Umožní nám to i rozšíření systémů,“ říká manažer ELI Roman Hvězda, dle něž jde o důležitou investici do laserové vědy. Připomíná ovšem, že na projektu jeho tým pracoval už od jara 2016... a schválení se dočkal teprve teď. Do soutěže se přihlásilo přes sto vědeckých skupin. Za první dvacítkou nyní zůstává ještě deset „náhradních“. Mají ještě šanci? „Ze zásobníku mohou být projekty podpořeny, pokud se uvolní další alokace, a to buď z důvodu odstoupení některého ze žadatelů doporučených projektů, nebo v případě uvolnění alokace na danou prioritní osu operačního programu z jiných výzev,“ říká Velčovský.

Úspěchy UK a Akademie věd

Nejvíce zabodovala Akademie věd s pěti „zářezy“, za ní následuje Univerzita Karlova (UK) se čtyřmi. „Především máme radost z úspěchu UK – získali jsme čtyři projekty. Pro filozofickou fakultu to znamená velký impulz pro rozvoj humanitních a společenských oborů, další skvělé projekty budou řešit parazitologové z přírodovědecké fakulty, farmakologové z Hradce Králové a lékaři spolu s biology z Plzně,“ sdělil včera LN rektor Tomáš Zima.

„Je ale škoda, že se při vyhlášení a hodnocení tak velké výzvy nevyužily zkušenosti, jež s hodnocením vědeckých projektů u nás i ve světě máme. Proces podávání žádostí byl opět neuvěřitelně pracný a byrokratický, nevyužilo se toho, že šlo o dvoukolovou soutěž a už v prvním kole se žádaly rozsáhlé přihlášky s detaily, které žadatelé v té době nemohli znát, kvalita zahraničních posuzovatelů a práce s nimi vzbuzovaly pochybnosti,“ dodává Jan Konvalinka, prorektor UK pro vědu.

„Výsledek hodnocení mohly být bohužel zkráceny netransparentním a diskriminačním způsobem, jakým resort přistoupil k přezkumným řízením u projektů, u nichž si žadatelé oprávněně stěžovali na zjevné metodické či věcné chyby oponentů,“ míní Adam Petrušek, proděkan Přírodovědecké fakulty UK. V některých případech pak tím paradoxně ztratily i body, přičemž rozdíly jsou těsné.

S kritikou nešetří ani zástupci Masarykovy univerzity, jež získala jediný projekt. Prorektorovi Petru Dvořákovi se nezdá nastavené hodnocení excelence – včetně úřednických požadavků na „plánování výsledků“, což lze ve vědě těžko. „Výsledek hodnocení pak asi odpovídá jeho ‚kvalitě‘. Na špičce seznamu je směs nejlepších a slabších vědeckých pracovišť a stejně tak na konci. Trochu to připomíná náhodnou distribuci více než osmi miliard korun,“ řekl Dvořák.

Sama Masarykova univerzita si interně mapuje excelenci, leč po hodnocení ministerstvem prý má pocit, že chybně... „Excelentní věda asi neznamená špičkové objevy, publikace, licence, patenty či prestižní ceny a granty typu ERC, ale něco jiného. Mohu říci, že to je jedno z největších rozčarování, které jsem od sametové revoluce v české vědě zažil,“ tvrdí Dvořák, člen vládní rady pro výzkum a vývoj.

\*\*\*

Pětice doplněných projektů Ministerstvo školství nejprve koncem listopadu rozdělilo patnácti příjemcům 5,2 miliardy korun na excelentní výzkum, nyní z fondů přidalo pěti „vyvoleným“ skoro tři miliardy. Jde o tyto záměry:

\* 184,1 mil. Kč Univerzita Karlova: Centrum výzkumu infekčních onemocnění \* 976,8 mil. České vysoké učení technické: Centrum pokročilých leteckých technologií

\* 197,5 mil. Kč Masarykova univerzita: Centrum excelence pro kyberkriminalitu a kyberbezpečnost \* 212,8 mil. Univerzita Karlova: Zvýšení účinnosti a bezpečnosti léčiv a nutraceutik

\* 1284,3 mil. Fyzikální ústav Akademie věd: Pokročilý výzkum s využitím částic vytvořených lasery